

Podpora exportu výsledků výzkumu a vývoje Výroční zpráva za rok 2018

Výroční zpráva projektu Podpora exportu výsledků výzkumu a vývoje navazuje na Metodiku poradenství při exportu výsledků výzkumu zpracovanou v rámci projektu reg. č. CZ.1.04/4.1.00/D4.00003 "Zefektivnění činnosti TA ČR" financovaného z Evropského sociálního fondu EU a výroční zprávu projektu za roky 2015-2017.

Výroční zpráva se připravuje každoročně vždy na začátku kalendářního roku. Účelem výroční zprávy je jak shrnout průběh projektu Podpora exportu výsledků výzkumu a vývoje za uplynulý rok u výzkumných projektů, tak případně upozornit na příležitosti pro zlepšení samotné metodiky.

Cílem projektu Podpora exportu výsledků výzkumu a vývoje je pomoci vybraným řešitelským projektům cílenou poradenskou podporou komercializovat státem podpořený výzkum. Za tímto účelem se spojily organizace státní správy i komerčního sektoru a každoročně vybírají projekty, kterým je toto cílené poradenství poskytováno. Více podrobností o projektu je uvedeno v Metodice.

Zpracovali:

Ing. David Havlíček, Ph.D., CFA

MVDr. Milena Vicenová

Mgr. Martina Kepková

Rok 2018

V roce 2018 probíhalo čtvrté kolo realizace projektu, které navázalo na pilotní testování z roku 2015 (v rámci aktivity Podpora exportu výsledků výzkumu a vývoje v rámci interního projektu TA ČR "Zefektivnění TA ČR"). Také v rámci čtvrtého kola se na projektu podíleli zejména zástupci TA ČR a EGAP. Nadále fungovala také pracovní skupina složená z dalších zástupců státní správy i komerčního sektoru (zaměstnavatelské a podnikatelské svazy). Navíc se dále rozvíjela nová platforma „Týmu Česko“, která vznikla nepřímo díky projektu Podpora exportu výsledků výzkumu a vývoje.

Pracovní skupina vybírala výzkumné projekty a pomáhala s vyhledáváním vzájemných kontaktů v ČR i v zahraničí. Její složení a obsazení bylo ke konci roku 2018 následující:

Složení Pracovní skupiny pro podporu exportu výsledků VaV (konec roku 2018)¹

JMÉNO	INSTITUCE
Ing. David Havlíček, Ph.D., CFA	EGAP
Ing. Michal Pravda	EGAP
MVDr. Milena Vicenová	TA ČR
Mgr. Martina Kepková	TA ČR
Ing. Rudolf Klepáček	MPO
PhDr. Martin Šperl	MPO
Ing. Tomáš Píša	MZV
Mgr. Martina Pařílková	CzechTrade
Doc. Ing. Jiří Krechl, CSc.	CzechInvest
Ing. Pavel Vokáč, CSc., MBA	AMSP
Mgr. Pavel Fára	SP ČR
Radek Špicar, M. Phil.	SP ČR
Ing. Eva Heroldová	HK ČR
doc. PhDr. Petr Teplý, Ph.D.	VŠE
Ing. Petr Křižan	ČEB
Mgr. Barbora Latečková	ČRA

Zaměstnanci TA ČR vybrali Informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (IS VaV) na přelomu roku 2017/2018 projekty s potenciálem uplatnění výstupů v zahraničí do pěti let. Tyto projekty následně hodnotila také pracovní skupina za použití tří kritérií.

¹ Pracovní skupina se sešla v roce 2018 ve dnech 22. února, 5. dubna, 17. května, 27. července, 12. prosince (některá jednání byla ve zúženém formátu).

Projekty musely:

- 1) být podpořeny státem,
- 2) být úspěšně ukončeny,
- 3) mít komerční potenciál pro úspěch na zahraničním trhu.

Stejně jako v předchozím roce, i v roce 2018 pracovní skupina definovala prioritní odvětvová kritéria. Projekty měly v roce 2018 spadat do jednoho z vybraných odvětví: **Energetické zdroje, Materiálový výzkum a Digitální ekonomika a průmysl 4.0**. Nebylo to však nezbytnou podmínkou.

Pracovní skupina hodnotila projekty body v rozmezí 1 - 5 (1 = nejlepší, 5 = nejhorší) a podle průměru těchto čísel bylo do pilotního ověřování bylo vybráno celkem sedm výzkumných projektů (viz níže, včetně aktuálního stavu jednání).

Seznam vybraných projektů a jejich aktuální stav (ke konci roku 2018)

Název projektu	Řešitelé	Aktuální stav
Absorpční hygienický výrobek obsahující netkanou textilií s bariérovými vlastnostmi	PEGAS NONWOVENS s.r.o.	Spolupráce nebyla navázána, neboť společnost řeší komercializaci v rámci standardního procesu.
Polyolefinový prášek, způsob jeho výroby a použití.	POLYMER INSTITUTE BRNO, spol. s r.o.	Zástupce prezentoval projekt na MSV v Brně - řešitel oslovil potenciální zájemce přímo na veletrhu, Absolvent školení Minutového řečníka.
Cévní náhrada	Technická univerzita v Liberci	Univerzita měla zájem o zprostředkování kontaktů na vybrané společnosti, nakonec z personálních důvodů v projektu nepokračovali.
Jednotka řízení letů upoutaných modelů bezpilotních dronů	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i., ADCIS s.r.o.	Byl vybrán náhradní projekt Varovný systém lokálních povodní , byl prezentován na MSV v Brně, spojení s Českou asociací pojišťoven k možnému pojištění - mohlo by tak uspořit likvidaci nákladů z povodní v obcích či průmyslových areálech, Řešitelé absolvovali školení Minutového řečníka.

Název projektu	Řešitelé	Aktuální stav
Způsob vodivé a antistatické permanentní úpravy textilních materiálů	Centrum organické chemie s.r.o., INOTEX spol.s r.o.	Řešitelé chtějí počkat na finální úpravu produktu>
Poloprovozní jednotka pro výzkum metod konverze a eliminace HG ve spalínách energetických zdrojů	ÚJV Řež	Řešitelé chtějí počkat na finální úpravu produktu.
Nové monokrystalické materiály a jejich použití v Hi-TECH aplikacích + Pokročilý luminofor pro vysoce výkonné Led	CRYTUR, spol. s r.o.	Řešitelé byli osloveni v rámci kontinuální práce s řešiteli (účast v prvním kole naší aktivity), projekty byly prezentovány na MSV v Brně. Na základě této prezentace osloveni firmou, která je specialistou na vývojové služby v oblasti automotive.

V průběhu začátku roku 2018 oslovili zástupci TA ČR a EGAP řešitele výzkumných projektů s dotazem, zda mají o zařazení do projektu zájem Výzkumné instituce, které o spolupráci projeví zájem, potom osobně navštívili. Ve většině případů byly řešiteli či spoluřešiteli soukromé firmy, které mají samy zájem o komercionalizaci produktů.

Dalším krokem bylo nalézt partnery na tuzemském trhu, kteří by mohli odkoupit know-how, či získat licenci od podpořených výzkumných institucí, pokud samotná řešitelská instituce nebyla zároveň výrobní firmou. Členové pracovní skupiny byli vyzváni (zejména zástupci HK ČR, SP ČR a AMSP), aby aktivně pomohli s vyhledáním partnerů schopných zajistit výrobu produktu..

Vyhledání potenciálních zahraničních partnerů (odběratelů) se v rámci pracovní skupiny účastnili zejména zástupci CzechTrade a MZV. Důležitým prvkem v rámci celého projektu bylo zapojení EGAP v pozici pojišťovny úvěrového financování. Pro financující banky bývají totiž projekty VaV vysoce rizikové, neboť u nich ve vyšší míře hrozí nesplacení. Toto riziko umožňuje překlenout právě pojištění EGAP, které například v rámci pojištění předexportního financování umožňuje krýt až 80 % tohoto rizika. Paralelně s tímto mechanismem lze v rámci financování řešit také pojištění odkupu pohledávek či pojištění dodavatelsko-odběratelského úvěru (umožňuje krýt až 100 % rizika).

Jako klíčový se rovněž ukazuje pravidelný kontakt s řešitelskými týmy a průběžná komunikace ohledně postupu v přípravě komercionalizace. Z tohoto důvodu probíhala komunikace i s řešiteli projektů z minulých kol. ²

Po zkušenostech z uplynulých let se ukázalo jako nezbytné klást větší důraz na schopnost zástupců vybraných řešitelů prezentovat výsledky své práce a komunikovat s potenciálními

² Díky této aktivitě se firma z prvního kola, f. Crytur, spol. s.r.o., zapojila i do letošního kola.

zájemci o výsledky projektu. V roce 2018 proto řešitelé poprvé absolvovali jednodenní školení prezentačních dovedností. Webové stránky TAČR a EGAP byly aktualizovány o další informace o činnosti pracovní skupiny.

V roce 2018 se konal již podruhé seminář organizovaný ve spolupráci se Svazem průmyslu a dopravy ČR na Mezinárodním strojírenském veletrhu v Brně dne 1. října 2018. Cílem semináře bylo představit odborné veřejnosti vybrané projekty. Uskutečnil se v Exportním domě a účastnilo se ho přibližně 25 návštěvníků.

Za spolupracující instituce seminář zahájili Martin Tlapa, náměstek ministra MZV, Radomil Doležal, generální ředitel CzechTrade, Jan Procházka, generální ředitel EGAP, Pavel Komárek, místopředseda TA ČR, akce se dále aktivně zúčastnili Igor Hajdušek, velvyslanec pro VaV ze slovenského MZV, a Pavel Fára, zástupce SP ČR

Na semináři prezentovaly své výstupy tyto společnosti či instituce: Polymer Institut Brno, spol. s r. o. - Polyolefinový prášek, Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i./ ADCIS s.r.o. - Varovný systém lokálních povodní a CRYTUR, spol. s r.o. - Nové monokrystalické materiály a jejich použití v Hi-TECH aplikacích + Pokročilý luminofor pro vysoce výkonné Led. Bylo zjevné, že úroveň prezentací se výrazně zvýšila díky absolvování tréninku.

V rámci činností z roku 2018 vyplynuly tyto poznatky (dřívější zjištění z pilotního testování jsou uvedena ve Výroční zprávě za rok 2015, výsledky z dalších kol v následných výročních zprávách):

- prezentační dovednosti řešitelů po jednom celodenním školení vzrostly výrazným způsobem,
- konkurence dalších akcí na MSV vede k obtížnějšímu získávání zájmu na seminář,
- větší aktivita Týmu Česko vede k větším průnikům s aktivitou Podpora exportu VaV.

Doporučení pro rok 2019, která vyplývají z výše uvedených poznatků, jsou uvedena v závěru výroční zprávy.

V listopadu 2018 se uskutečnilo jednání se zástupcem JIC s cílem najít nové firmy, které by měly zájem o využití výstupů podporovaných projektů. V roce 2018 pokračovalo úsilí o „obrácení procesu“, čili vyhledávání výzkumných projektů na základě poptávky firem. Bohužel, zatím se nepodařilo zvolit vhodnou cestu.

Někteří členové pracovní skupiny zapojili do přípravy projektu Nejlepší spolupráce roku 2018, která se konala 5. června 2018. Akce měla za cíl ocenit a popularizovat spolupráci komerčního a výzkumného sektoru na příkladech dobré praxe.

V rámci roku 2018 rovněž pokračovaly do jisté míry i projekty započaté v dřívějších kolech. Zejména se jedná o úspěšný případ Lešikar (společnost vyrábějící snímače do tachografů). Firma postupně rozjela výrobu a již má nové zákazníky i mimo EU (Turecko). Byl již také splacen prvotní bankovní úvěr a nyní společnost získala nový bankovní úvěr pojištěný EGAP na vývoj nové generace snímačů TACH3. Se společností Lešikar nadále probíhá intenzivní komunikace, a pracovní skupina se snaží firmě pomoci i v dalších fázích komercializace. Firma se rovněž zapojila do evropské platformy EuroQuity.

Mezi zásadní kritéria úspěchu při komercializaci patří dle zjištění z tohoto i minulých kol následující:

- propojení a vytvoření „sítí“ všech partnerů v nastaveném systému podpory exportu, vytvoření sítí všech členů pracovní skupiny jak na nejvyšší manažerské úrovni, tak na úrovni pracovní,
- stanovení pravidelného rytmu jejich setkávání,
- trpělivá osobní komunikace s potenciálními partnery – nositeli výzkumných projektů.

V roce 2018 pokračovala – po uzavření Memoranda o porozumění 1. října 2018 již oficiálně - činnost Týmu Česko, což je platforma pro státní instituce, které se zabývají podporou výzkumu, podnikání a exportu. Mezi členské instituce patří: Technologická agentura ČR, Exportní garanční a pojišťovací společnost, CzechTrade, CzechInvest, Česká exportní banka, Českomoravská záruční a rozvojová banka a CzechTourism.

Cílem Týmu Česko je:

- koordinace výzev (zejména dotace) v oblasti podpory výzkumu, vývoje, inovací, podnikání, investic a exportu,
- sdílení kontaktů,
- pravidelné konference, na nichž budou jednotlivé instituce prezentovat možnosti podpory z jejich strany pro firmy,
- výměna informací o strategických projektech (co jednotlivé instituce chystají nového),
- koncepční diskuse o celkovém rámci podpory podnikání, výzkumu a exportu, důraz na tržní uplatnění,
- propojení informací o podpořených projektech na jednotlivé instituce (vč. možnosti sdílení žádostí),
- spolupráce na akci/soutěži Nejlepší spolupráce roku (mezi výzkumným a komerčním sektorem),
- PR aktivity v ČR i v zahraničí.

Projekt Podpora exportu výsledků výzkumu a vývoje byl v průběhu roku 2018 významně propagován, a to zejména na Mezinárodním strojírenském veletrhu v Brně a v médiích zúčastněných institucí (zejména TA ČR a EGAP). Mediální podporu poskytuje projektu i samotné vedení TA ČR a EGAP, zejména v rozhovorech vedení obou institucí. Pokračovaly rovněž práce na sekcích webu EGAP a [TA ČR](#), které se aktivitě věnují.

Rok 2019

Výběr projektů pro rok 2019 proběhne na základě získaných zkušeností. Vybráno bude jako v minulých letech pět až osm projektů.

Na základě velmi dobré zkušenosti v roce 2018 chceme opět připravit workshop pro zástupce vybraných projektů zaměřený na zlepšení prezentačních dovedností. Připravuje se dohoda o zařazení této činnosti pod Tým Česko.

Hlavní seminář s řešiteli vybraných projektů a zástupci firem by se měl vzhledem k úspěšnosti konat opět na Mezinárodním strojírenském veletrhu. Předpokládané datum semináře je 7. říjen 2019. Nově na základě zkušenosti z roku 2018 bude zvažována možnost vizualizace jednotlivých prezentovaných projektů přímo v Exportním domě například formou modelů v předsálí.

V roce 2019 chceme spolupracovat s JIC a MSIC a s jejich pomocí oslovit cíleně firmy, pro které by bylo přínosné seznámit se s autory podporovaných výstupů v projektu Podpora exportu VaV.

Zaměříme se také na hledání nových možností financování, například na crowdfunding.

V rámci užší spolupráce s Týmем Česko byly domluveny následující dvě oblasti spolupráce:

- při prvotních návštěvách řešitelů jim bude nabídnuta možnost medializace jejich výstupů formou krátkého videa použitelného na sociálních sítích,
- školení řešitelů v prezentačních dovednostech proběhne v roce 2019 právě pod záštitou Týmu Česko.

Nadále se budeme snažit „obrátit proces“ a hledat také výzkumné projekty na základě poptávky firem. V plánu je zúčastnit se např. konference některého ze zaměstnavatelských a podnikatelských svazů, jehož se účastní zástupci firem z oblasti strategií a výzkumu, a zkusit od nich získat zpětnou vazbu. Zároveň zkusíme využít kontakty v organizaci TAFTIE a inspirovat se tak v zahraničí.

Důležitá jsou pravidelná setkávání nejen na pracovní, ale i na nejvyšší úrovni, ideálně dvakrát ročně. Je možné, že tuto platformu v tomto ohledu nahradí právě širší Tým Česko, do jehož agendy se projekt Podpora exportu VaV může zařadit.